

Suomen kemianteollisuuden tuotanto supistui lievästi kesän lopulla ja syksyn alussa. Yleiset suhdanneodotukset ovat hienoisesti miinuksella, mutta tuotannon ennakoidaan kasvavan hieman loppuvuoden aikana. Euroopan kemianteollisuuden tuotanto on ollut pääosin nousussa viime kuukausina. Kemianteollisuuden luottamusindikaattori kohosi Euroopassa lokakuussa pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolelle.

Suomen kemianteollisuuden suhdanneodotukset hienoisesti miinuksella

Kemianteollisuuden suhdannetilanne on EK:n lokakuussa 2014 tekemän suhdannekyselyn mukaan heikentynyt kesän lukemista, mutta tilanne on yhä lähes normaali. Suhdanteiden odotetaan hiipuvan hienoisesti kuluvan vuoden lopussa ja ensi vuoden alussa.

Tilaukset laskivat alkusyksyn aikana aavistuksen verran tavanomaista ohuemmiksi ja kolmasosa vastaajista arvioi heikon kysynnän rajoittavan tuotantoa. Tuotannon odotetaan kuitenkin lisääntyvän hieman loppuvuoden aikana.

Kannattavuus oli alkusyksyn aikana vuoden takaista parempi ja kannattavuuden ennakoidaan kohentuvan myös kuluvan vuoden lopulla.

EU:n kemianteollisuuden tuotanto lähes ennallaan

Koko Euroopan peruskemian tuotanto oli elokuussa 2014 vuoden takaisella tasollaan. Myös öljynjalostuksen tuotanto oli vuoden takaisissa lukemissa, mutta kumi- ja muovituotteiden sekä etenkin lääkkeiden tuotanto oli vuoden takaista runsaampaa.

Tammi-elokuun yhteenlaskettu tuotanto oli edelleen yleisesti kasvussa edelliseen vuoteen verrattuna. Vain öljynjalostuksen tuotanto väheni (vuosimuutos -2,8 %). Peruskemian tuotantomäärät kohosivat yhden prosentin, kumituotteiden tuotanto lisääntyi 4 % ja muovituotteiden valmistuksessa nousua oli 5 %. Lääkkeiden tuotanto lisääntyi 8,3 % vuoden 2013 tammi-elokuusta.

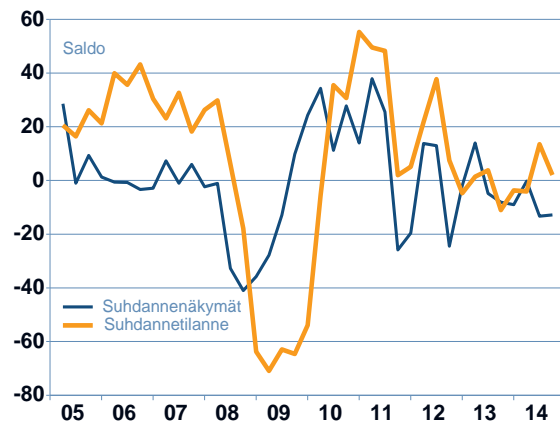
Euroopan kemianteollisuuden luottamus vahvistui lokakuussa

EU:n peruskemian luottamusindikaattori nousi lokakuussa jonkin verran. Paranomista tapahtui kaikissa indikaattorin

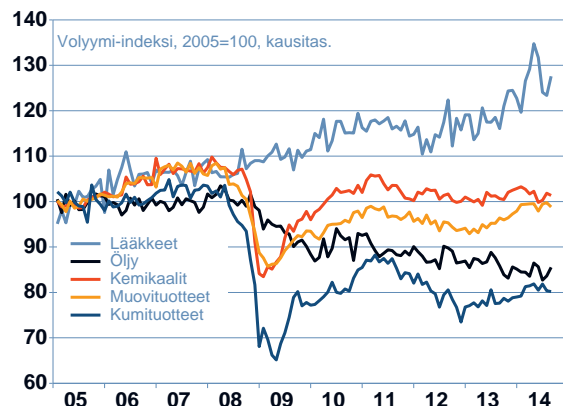
osasarjoissa: tilaukset vahvistuivat, lähikuukausia koskevat tuotanto-odotukset kohosivat ja valmiiden tuotteiden varastot supistuivat.

Luottamus heikkeni kesän aikana, mutta lokakuussa indikaattori nousi jälleen pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolelle. Luottamusindikaattori oli yhtä korkealla edellisen kerran kesällä 2011.

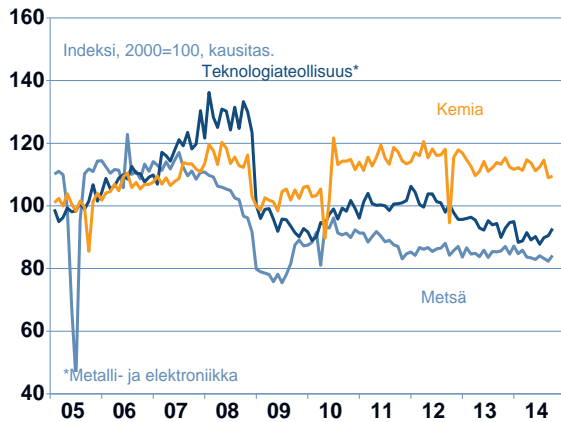
Suomen kemianteollisuuden suhdanteet

EU:n kemianteollisuuden tuotanto

Suomen teollisuustuotannon kehitys

Kemianteollisuuden tuotanto hienoisessa laskussa

Kemianteollisuuden tuotantomäärät vähenivät lievästi alkusyksyn aikana, sillä kolmannen vuosineljänneksen työpäiväkorjattu tuotanto oli 2,5 % vuoden takaista alempana. Tammi-syyskuun aikana tuotanto laski 0,4 prosenttia vuoden takaisesta.

Koko teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto supistui tammi-syyskuussa 3,7 % vuoden 2013 vastaavasta ajankohdasta. Tuotanto oli kolmannella neljänneksellä 2,6 % vuoden takaista pienempi. Teknolohiteollisuuden tuotantomäärät olivat heinä-syyskuussa 0,9 % vuoden takaista alempana ja metsäteollisuuden tuotanto väheni samaan aikaan 2,9 %.

Kemian tuotteiden hinnat pääosin laskussa

Peruskemian tuotteiden hinnat olivat kesä-elokuussa 0,3 % vuoden takaista korkeammalla. Tammi-elokuussa hinnat olivat laskeneet 1,6 % vuoden takaista alemmaksi. Lääkkeiden hinnat laskivat kesä-elokuussa 10,2 % vuoden takaisesta ja koko alkuvuoden aikana hinnat alenivat 8,4 % vuoden takaisesta. Kumi- ja muovituotteiden hinnat alenivat noin prosentin kesä-elokuussa ja koko tammi-elokuussa hinnat laskivat 0,9 % vuoden takaisesta.

Raakaöljyn hinta on laskenut syksyn aikana Euroopan ja Kiinan hidastuvan talouskasvun alentaessa kysyntää. Pohjanmeren Brent-laatu maksoi marraskuun alussa alle 83 dollaria tynnyriltä.

Vienti vähenee

Kemianteollisuuden tuotteiden vienti kääntyi kesän lopulla hienoiseen laskuun, mutta vienti on edelleen historiallisesti korkealla tasolla. Kemianteollisuuden viennin arvo jäi kuluvaan vuoden tammi-elokuussa 5 % vuoden takaista pienemmäksi. Suomen koko tavaraviennin arvo väheni tammi-elokuussa prosentin vuoden takaisesta.

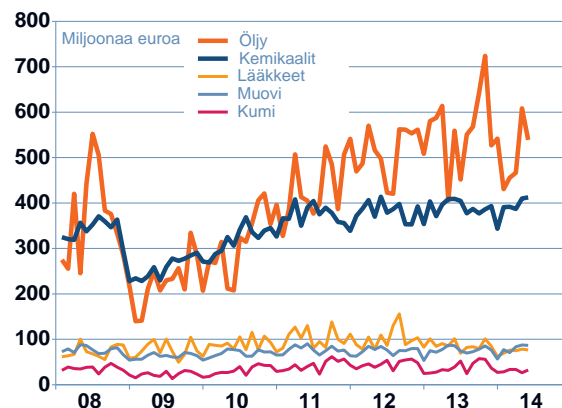
Peruskemian viennin arvo oli tammi-elokuussa vuoden takaisella tasollaan ja muovituotteiden viennin arvo oli 3 % vuoden takaista suurempi. Kumituotteiden viennin arvo oli tammi-elokuussa 3 % vuoden takaista pienempi ja lääkkeiden viennin arvo supistui 9 %.

Öljytuotteiden viennin arvo pienentyi tammi-elokuussa vuositasolla 8 %. Osa laskusta selittyi hintakehityksellä, sillä elokuussa viennin arvo väheni vuoden takaisesta 22 %, vientimäärät alenivat 18 % ja vientihinnat laskivat 6 %.

Kemianteollisuuden suurin vientimarkkina-alue on EU, ja suurimmat yksittäiset vientimaat ovat Ruotsi, Venäjä, Iso-Britannia ja USA. Eniten kemianteollisuuden tuotteita tuodaan Venäjältä, Ruotsista, Saksasta ja Alankomaisista. Kemianteollisuuden tuotteita koko viennistä on noin neljännes ja tuonnista kemianteollisuuden osuus on noin viidennes.

Venäjälle meni tammi-elokuussa 10 % kemianteollisuuden tuotteiden viennistä ja Venäjältä tuotiin 18 % kemianteollisuuden tuonnista. Kemiantuotteiden vienti Venäjälle on laskenut 18 % vuoden takaisesta. Öljytuotteiden viennin arvo Venäjälle on vähentynyt samaan aikaan 33 %.

Suomen kemianteollisuuden tavaraviennin arvo

Henkilökunnan odotetaan vähenevän lievästi

Kemianteollisuuden työvoima on EK:n marraskuussa julkistaman Suhdannebarometrin mukaan lisääntynyt viime kuukausina hivenen, mutta loppuvuodesta työvoiman määrä pienentynee lievästi. Kemianteollisuuden henkilöstöodotukset ovat lähellä koko teollisuuden odotuksia, mutta viimeaikainen koko teollisuuden toteutunut kehitys on ollut kemianteollisuutta heikompaa.

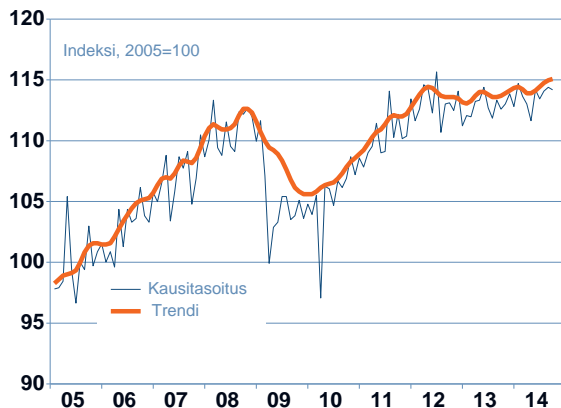
Kemianteollisuus työllistää Suomessa noin 34 000 työntekijää. Suurimpia työllistäjiä ovat peruskemian tuotteita sekä kumi- ja muovituotteita valmistavat yritykset. Suomalaisen kemianteollisuuden yritysten ulkomaisissa tytäryhtiöissä on lisäksi noin 30 000 työntekijää.

Kemianteollisuuden palkkasumma kohosi hieman

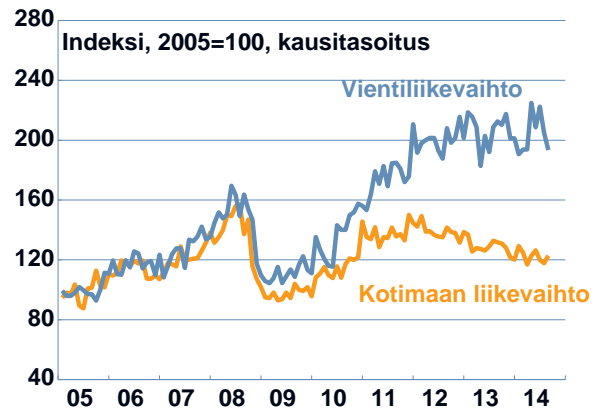
Kemianteollisuuden palkkasumma kasvoi kolmannen vuosineljänneksen aikana hivenen. Heinä-syyskuun palkkasumma kohosi 1,5 % vuoden takaisesta. Koko talouden palkkasumma nousi samaan aikaan prosenttiin, mutta teollisuuden palkkasumma aleni vuodentakaisesta 0,3 %.

Vuoden 2014 toisella neljänneksellä kaikkien palkansaajien keskimääräinen ansiotason nousu oli Tilastokeskuksen ansiotasoindeksin mukaan 1,3 %. Reaaliansiot kasvoivat 0,2 %, sillä nimellisiansiot nousivat yleistä hintatasoa nopeammin. Teollisuudessa palkansaajien nimellisiansiot kohosivat toisella vuosineljänneksellä 1,5 % ja kemianteollisuuden palkansaajien ansiot nousivat 0,5 prosenttia.

Kemianteollisuuden palkkasumma

Kemianteollisuuden liikevaihdon arvoindeksi

Kemianteollisuuden vientiliikevaihto oli liikevaihtokuvaajan mukaan kesällä korkealla tasolla, mutta kotimaan myynnistä saatava liikevaihto jatkoi laskuaan.

Suomen bkt-ennusteet laskussa

Euroopan talousnäkyvien synkentyminen, Venäjän talouspakotteet ja heikko kotimainen kehitys hidastavat Suomen talouskasvua. Euroopan komissio laski Suomen kuluvaan vuoden bkt-ennusteen marraskuussa -0,4 %:iin ja ensi vuodellekin odotetaan vain vaivaista 0,6 % kasvua.

Yksityinen kulutus pysyy ennallaan, sillä työmarkkinoiden epävarma tilanne ja vaimea ostovoimakkehitys rajoittavat kotitalouksien kulutusta. Viennin odotetaan vauhdittuvan vuonna 2015, mutta investointitarve pysynee vähäisenä.

Keskeiset ennusteluvut

Euroopan komissio (marraskuu 2014) ja VM (syyskuu 2014)

Vuosimuutos, %	2013*	2014**	2015**
Euroalue	-0,5	0,8	1,1
Suomen bkt	-1,2	-0,4	0,6
Vienti, määrä	-1,7	0,2	1,9
Investoinnit	-4,8	-3,0	0,9
Yksityinen kulutus	-0,7	-0,1	0,2
Kuluttajahinnat	1,5	1,1	1,5
Ansiotasoindeksi	2,2	1,4	1,2
Työttömyysaste, %	8,2	8,6	8,5

Euron dollarikurssi laskussa - rupla syöksyssä

Euro on heikentynyt selvästi dollariin nähden kuluvan vuoden loppupuoliskolla. Euro on halventunut 10 prosenttia toukokuiselta lähes 1,40 dollarin tasolta, sillä euroalueen talouskasvun hiipuminen on lisännyt epäluottamusta ja uhkaavan deflaation pelko on saanut Euroopan keskuspankin lisäämään arvopapereiden ostoa markkinoilta.

Venäjän rupla on laskenut uusiin pohjalukemiin ja tämä sai Venäjän keskuspankin lopulta päästämään ruplan kellumaan. Raakaöljyn tynnyrihinnan putoaminen lähelle 80 dollarin rajaa synkentää selvästi maan jo ennestään heikkoja talousnäkyviä.

Kilpailukykyä, investointeja ja uutta liiketoimintaa

Kansainvälisen tilanteen luoma epävakaus korostaa entisestään kotimaisten toimien vakauden ja ennustettavuuden tärkeyttä. Hallituksen tulisi kiinnittää tiukasti kiinni lupauksestaan olla lisäämättä teollisuuden rasisitteita.

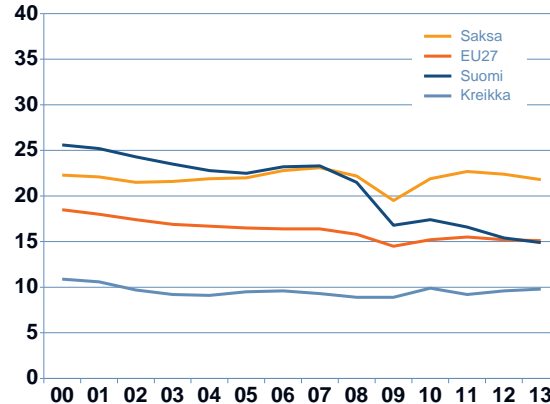
Lupaprosessien käsittely on tärkeää saada nopeamaksi ja yhtenäisemmäksi koko Suomessa, jotta teollisuuden investoinnit on mahdollista toteuttaa. Toimivat liikenneyhteydet ja korkea osaaminen ovat myös teollisten investointien edellytyksiä.

Kemia on biotalouden mahdollistaja. Biotalous on sekä tie nykyistä kestävämpään kehitykseen että suuri markkinamahdollisuus, jossa tarvitaan kemiaa ja kemianteollisuuden osaamista. Siksi kemianteollisuus tulee linkittää tiiviisti myös julkisen sektorin biotaloushankkeisiin.

Euron arvo USA:n dollareina

Tehdastollisuuden osuus BKT:sta

Kemia - osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettynä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita. Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Katsauksessa on käytetty lähteenä AIECE:n, EK:n, ETLA:n, Eurostatin, Euroopan komission, HWWI:n, Kauppalehden, Suomen Pankin, Tilastokeskuksen ja Tullin tilastoja. Teksti perustuu 13.11.2014 käytössä olleisiin tietoihin.

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi

Lisätietoja

Viestintäjohtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Toimitusjohtaja Timo Leppä
Kemianteollisuus ry
timo.leppa@kemianteollisuus.fi
GSM 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608